

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o odpadach

Uchwalona przez Sejm w dniu 3 marca br. ustawa o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o odpadach zmierza do wprowadzenia do porządku prawnego zmian wynikających z praktycznego stosowania nowelizowanych przepisów a ponadto dokonuje transpozycji do prawa polskiego wymagań zawartych w dyrektywie Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów oraz dyrektywie Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska na podstawie art. 16 i załącznika II dyrektywy 1999/31/WE.

Nowela wprowadza do ustawy - Prawo geologiczne i górnicze dział IIIa „Składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych” określający zasadnicze wymagania dla składowania odpadów w górotworze, typy składowisk podziemnych i katalog odpadów dopuszczonych do składowania oraz odpadów, których składowanie w ten sposób jest zakazane. Przedsiębiorca składujący odpady w górotworze jest obowiązany zatrudniać osobę posiadającą kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami. Do pozostałych zmian zaproponowanych w ustawie należą:

- 1) doprecyzowanie katalogu czynności, do których nie stosuje się przepisów ustawy - Prawo geologiczne i górnicze,
- 2) zmodyfikowanie definicji zawartych w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze i zdefiniowanie określeń "ujęcie wód podziemnych", "informacja geologiczna" oraz "wykorzystanie ciepła ziemi",
- 3) ujednoczenie trybu uzgadniania koncesji na wydobywanie kopalin leczniczych z odpowiednią procedurą uzgadniania koncesji na wydobywanie kopalin podstawowych,
- 4) zobowiązanie organu wydającego koncesję do określenia w koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach

górnictwa, zabezpieczenia roszczeń mogących powstać na skutek prowadzenia tej działalności,

- 5) ustanowienie obowiązku dołączania do wniosku o udzielenie koncesji przyjętej dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno – inżynierskiej,
- 6) wskazanie, że projekty prac geologicznych wykonywanych w celu wykorzystania ciepła ziemi nie wymagają zatwierdzenia przez organ administracji geologicznej z jednoczesnym zagwarantowaniem organowi prawa do wniesienia sprzeciwu,
- 7) wprowadzenie zasady, że rozporządzanie prawem do informacji geologicznej będzie następowało w drodze umowy za wynagrodzeniem oraz rozszerzenie katalogu przypadków, w których informacja geologiczna jest udostępniana nieodpłatnie,
- 8) ustalenie, że decyzje organów nadzoru górnictwa potwierdzające, że przedsiębiorcy trudniący się szkoleniem pracowników zakładu górnictwa spełniają warunki do prowadzenia szkoleń będą wydawane na okres 5 lat.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych, natomiast należy wskazać na wątpliwość związaną z ust. 4 dodawanym do art. 15 ustawy - Prawo geologiczne i górnictwo (art. 1 pkt 7 noweli). Przepis ten stanowi, że "zabrania się wydobywania kopalin, w tym również na własne potrzeby, wykonywanego inaczej niż jako działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej". Z uzasadnienia do ustawy wynika, że przepis ma zapobiegać nielegalnemu wydobywaniu kopalin, ponieważ coraz częściej dochodzi do ich pozyskiwania w celach zarobkowych przez osoby nie posiadające koncesji i nie będące przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Abstrahując od faktu, że art. 15 ust. 4 ustawy - Prawo geologiczne i górnictwo nie spowoduje skutków zamierzonych przez wnioskodawcę, ponieważ jest pozbawiony sankcji, wywołać może w praktyce poważne wątpliwości interpretacyjne.

Zgodnie z art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, działalnością gospodarczą jest **zarobkowa** działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Poza sprzecznością z przytoczoną definicją działalności gospodarczej, z istoty swej zarobkowej, wejście w życie analizowanego przepisu doprowadzi do paradoksalnej sytuacji, że osoba pozyskująca kopaliny na własne potrzeby i w celach niezarobkowych będzie musiała

uzyskać status przedsiębiorcy z wszelkimi tego konsekwencjami prawnymi. Gwoli przykładu, interpretując literalnie art. 15 ust. 4, właściciel nieruchomości wykorzystujący wydobyte z niej kopaliny na potrzeby prowadzonej przez siebie budowy, będzie obowiązany zarejestrować działalność gospodarczą.

Warto w tym miejscu przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2002 r. (III KKN 397/00). w którym stwierdza się, że "zachowanie polegające na niezarobkowym wydobywaniu piasku z własnego gruntu nie stanowi działalności gospodarczej wymagającej koncesji, a zatem tak opisane zachowanie nie wypełnia znamienia wykroczenia z art. 119 ust. 2 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze w postaci "braku wymaganej koncesji".

Konkludując – z przedstawionych wyżej powodów należy rozważyć celowość wprowadzenia do art. 15 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze ustępu 4.

Oprac. Maciej Telec